

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อการศึกษาถึงความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ได้แก่ แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติค่า Chi-Square ผลการศึกษานำเสนอ ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน
- 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน
  - 4.2.1 ปัญหาขยะมูลฝอย
  - 4.2.2 ปัญหาการจัดการภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาล
- 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน
  - 4.3.1 การจัดการกับปัญหาขยะ
  - 4.3.2 การจัดการกับปัญหาการจัดการภูมิทัศน์
- 4.4 ข้อมูลด้านความตระหนักและจิตสำนึกในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชน
  - 4.4.1 ความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องขยะมูลฝอย
  - 4.4.2 ความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องการจัดการภูมิทัศน์เมือง
- 4.5 แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะในการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชน
- 4.6 การทดสอบสมมติฐาน

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน

ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สภาพที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

ตาราง 4.1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชาชน จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	163	46.6
หญิง	187	53.4
รวม	350	100.0

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.4 และเพศชาย ร้อยละ 46.6

ตาราง 4.2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชาชน จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 20 ปี	13	3.7
21 – 30 ปี	69	19.7
31 – 40 ปี	86	24.6
41 – 50 ปี	93	26.6
51 – 60 ปี	49	14.0
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	40	11.4
รวม	350	100.0

จากตาราง 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 26.6 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 24.6 อายุระหว่าง 20 – 30 ปี ร้อยละ 19.7 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี ร้อยละ 14.0 มากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.4 และอายุต่ำกว่า หรือเท่ากับ 20 ปี ร้อยละ 3.7

ตาราง 4.3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน – ป.6	93	26.6
ม.1 – ม.3 หรือเทียบเท่า	94	26.9
ม.4 – ม.6 หรือเทียบเท่า	85	24.3
สูงกว่า ม.6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป	78	22.3
รวม	350	100.0

จากตาราง 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับ ม.1 – ม.3 หรือเทียบเท่า ร้อยละ 26.9 รองลงมาคือ ไม่ได้เรียน – ป.6 ร้อยละ 26.6 ระหว่าง ม.6 – ม.4 หรือเทียบเท่า ร้อยละ 24.3 และสูงกว่า ม.6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป ร้อยละ 22.3

ตาราง 4.4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชาชน จำแนกตามระดับอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	150	42.9
ค้าขาย/รับจ้าง	105	30.0
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	34	9.7
พนักงานบริษัทเอกชน/โรงงาน	21	6.0
นักศึกษา/นักเรียน	17	4.9
แม่บ้าน	20	5.7
อื่น ๆ	3	0.9
รวม	350	100.0

จากตาราง 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 42.9 รองลงมาคือ ค้าขาย/รับจ้าง ร้อยละ 30.0 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 9.7 พนักงานบริษัทเอกชน/โรงงาน ร้อยละ 6.0 แม่บ้าน ร้อยละ 5.7 นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 4.9 และอื่น ๆ ร้อยละ 0.9

ตาราง 4.5 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชาชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	110	31.4
5,000 – 10,000 บาท	157	44.9
10,001 – 15,000 บาท	83	23.7
รวม	350	100.0

จากตาราง 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 44.9 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 31.4 และระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 23.7

ตาราง 4.6 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชาชน จำแนกตามลักษณะที่อยู่อาศัย

ลักษณะที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
บ้านเดี่ยว	323	92.3
ทาวน์เฮาส์	12	3.4
ห้องเช่า	12	3.4
โรงงาน	3	0.9
รวม	350	100.0

จากตาราง 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่มีลักษณะที่พักอาศัยเป็นบ้านเดี่ยว ร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ ทาวน์เฮาส์ ห้องเช่าเท่ากัน ร้อยละ 3.4 และโรงงาน ร้อยละ 0.9

ตาราง 4.7 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชาชน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10 ปี	3	0.9
10 – 20 ปี	51	14.6
21 – 30 ปี	90	25.7
31 – 40 ปี	68	19.4
41 – 50 ปี	72	20.6
มากกว่า 50 ปี	66	18.9
รวม	350	100.0

จากตาราง 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่อาศัยชุมชนมาเป็นระยะเวลาระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 25.7 รองลงมาคือ ระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 20.6 ระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 19.4 มากกว่า 50 ปี ร้อยละ 18.9 ระหว่าง 10 – 20 ปี ร้อยละ 14.6 และต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 0.9

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน แยกเป็นปัญหาขยะมูลฝอย และปัญหาการจัดการภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาล เป็นคำถามให้เลือกตอบ ใช้มาตรวัดสภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด / มาก / ปานกลาง / น้อย / น้อยที่สุด ให้คะแนนเป็น 5/4/3/2/1 นำเสนอในตาราง 4.8 – 4.9 ดังนี้

4.2.1 ปัญหาขยะมูลฝอย

ตาราง 4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน

สภาพปัญหา	ระดับความรุนแรง					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรุนแรง
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
1. การนำเหม็นและสิ่ง กลิ่นรบกวน	19 (5.4)	39 (11.1)	134 (38.8)	127 (36.3)	31 (8.9)	2.68	.97	ปานกลาง

ตาราง 4.8 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ระดับความรุนแรง					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรุนแรง
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
2. ความรำคาญทางสายตา	24 (6.9)	62 (17.7)	129 (36.9)	105 (30.0)	30 (8.6)	2.84	1.03	ปานกลาง
3. เป็นแหล่งเชื้อโรคสูดคนและสัตว์	29 (8.3)	48 (13.7)	98 (28.0)	146 (41.7)	29 (8.3)	2.72	1.06	ปานกลาง
4. เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ เช่น หนู	19 (5.4)	82 (23.4)	94 (26.9)	116 (33.1)	39 (11.1)	2.78	1.08	ปานกลาง
5. พื้นดินและบริเวณใกล้เคียงสกปรกและกีดขวางทางเดิน	19 (5.4)	55 (15.7)	105 (30.0)	134 (38.3)	37 (10.6)	2.67	1.03	ปานกลาง
6. น้ำจากกองขยะมูลฝอยไหลลงสู่แหล่งน้ำ	21 (6.0)	58 (16.6)	104 (29.7)	106 (30.3)	61 (17.4)	2.63	1.12	ปานกลาง
7. ขยะมูลฝอยบางชนิด เช่น เหล็ก พลาสติก แก้ว ข่อยสลายยาก	49 (14.0)	84 (24.0)	111 (31.7)	77 (22.0)	29 (8.3)	3.13	1.15	ปานกลาง
8. จุดตันท่อระบายน้ำและคูคลอง	29 (8.3)	68 (19.4)	141 (40.3)	78 (22.3)	34 (9.7)	2.94	1.06	ปานกลาง
9. ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ	63 (18.0)	96 (27.4)	101 (28.9)	61 (17.4)	29 (8.3)	3.29	1.19	ปานกลาง
10. ทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นที่	64 (18.3)	109 (31.1)	83 (23.7)	62 (17.7)	32 (9.1)	3.31	1.22	ปานกลาง
รวม						2.90	0.83	ปานกลาง

จากตาราง 4.8 พบว่า สภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.90 เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาแต่ละประเด็น พบว่า สภาพปัญหาทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลางอันดับแรกคือ มีการทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นที่ รองลงมาคือ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ มีขยะมูลฝอยบางชนิด เช่น เหล็ก พลาสติก แก้ว ย่อยสลายยาก เกิดการอุดตันต่อระบายน้ำและคูคลอง ขยะที่เกิดในชุมชนทำให้เกิดความรำคาญทางสายตา เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ เช่น หนู อีกทั้งเป็นแหล่งเชื้อโรคสู่คนและสัตว์ นอกจากนี้มีปัญหาการเน่าเหม็นและส่งกลิ่นรบกวน พื้นดินและบริเวณใกล้เคียงสกปรกและกีดขวางทางเดิน และน้ำจากกองขยะมูลฝอยไหลลงสู่แหล่งน้ำ

4.2.2 ปัญหาการจัดการภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาล

ตาราง 4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาการจัดการภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาล

สภาพปัญหา	ระดับความรุนแรง					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรุนแรง
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
1. ประชาชนขาดพื้นที่เขียวและขาดการดูแลรักษาสถานที่	14 (4.0)	69 (19.7)	148 (42.3)	83 (23.7)	36 (10.3)	2.83	.99	ปานกลาง
2. สถานบริการชุมชน เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล และสถานที่ของรัฐ ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม	15 (4.3)	36 (10.3)	106 (30.3)	111 (31.7)	82 (23.4)	2.40	1.08	น้อย
3. ความทรุดโทรมของสิ่งก่อสร้างและตัวเมือง	15 (4.3)	61 (17.4)	123 (35.1)	115 (32.9)	36 (10.3)	2.72	1.00	ปานกลาง
4. ความไม่เป็นระเบียบของสองฝั่งถนน	18 (5.1)	56 (16.0)	140 (40.0)	84 (24.0)	52 (14.9)	2.72	1.06	ปานกลาง

ตาราง 4.9 (ต่อ)

สภาพปัญหา	ระดับความรุนแรง					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรุนแรง
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
5. การปรับปรุงถนนได้ ทำลายภูมิทัศน์อันมีคุณค่า ทางด้านวัฒนธรรมของ ชุมชน	7 (2.0)	58 (16.6)	135 (38.6)	106 (30.3)	44 (12.6)	2.65	.96	ปาน กลาง
6. มีการรुक้าถนน และ พื้นที่สาธารณะเพื่อ ประโยชน์ส่วนตัว	14 (4.0)	103 (29.4)	90 (25.7)	103 (29.4)	40 (11.4)	2.85	1.08	ปาน กลาง
7. การก่อสร้างอาคาร พาณิชย์บดบังสิ่งปลูกสร้าง เก่าแก่ของชุมชน เช่น วัด เจดีย์	7 (2.0)	59 (16.9)	121 (34.6)	117 (33.4)	46 (13.1)	2.61	.97	ปาน กลาง
8. การทิ้งสิ่งปฏิกูลและขยะ มูลฝอยได้ทำลายสุนทรีย์ ภาพเมืองและภูมิทัศน์ของ ถนน	34 (9.7)	73 (20.9)	155 (44.3)	71 (20.3)	17 (4.9)	3.10	.99	ปาน กลาง
9. มีการสร้างอาคารหรือสิ่ง ต่าง ๆ รุกค้ำแหล่งน้ำ สาธารณะ	25 (7.1)	60 (17.1)	133 (38.0)	108 (30.9)	24 (6.9)	2.86	1.01	ปาน กลาง
10. มีการติดตั้งป้ายโฆษณา ชวนเชื่อตามถนนมาก เกินไป	29 (8.3)	58 (16.6)	141 (40.3)	99 (28.3)	23 (6.6)	2.91	1.01	ปาน กลาง
รวม						2.76	.71	ปาน กลาง

จากตาราง 4.9 พบว่า สภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหาการจัดการภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.76 เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาแต่ละประเด็น พบว่า สภาพปัญหาดังต่อไปนี้มีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การทิ้งสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยได้ทำลายสุนทรีย์ภาพเมืองและภูมิทัศน์ของถนน มีการติดตั้งป้ายโฆษณาชวนเชื่อตามถนนมากเกินไป มีการสร้างอาคารหรือสิ่งต่าง ๆ รุกล้ำแหล่งน้ำสาธารณะ มีการรुकล้ำถนน และพื้นที่สาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ประชาชนขาดพื้นที่เขียว และขาดการดูแลรักษาสถานที่ ความทรุดโทรมของสิ่งก่อสร้างและตัวเมือง และความเป็นระเบียบของสองฝั่งถนนเท่ากัน การปรับปรุงถนนได้ทำลายภูมิทัศน์อันมีคุณค่าทางด้านวัฒนธรรมของชุมชน และการก่อสร้างอาคารพาณิชย์บังสิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ของชุมชน เช่น วัดเจดีย์ แต่ขณะเดียวกันประชาชนเห็นว่า สถานบริการชุมชน เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล และสถานที่ของรัฐ ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน แยกเป็นการจัดการกับปัญหาขยะ และการจัดการกับปัญหาการจัดการภูมิทัศน์ เป็นคำถามให้เลือกตอบ ใช้มาตรวัดการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด /มาก /ปานกลาง/ น้อย/ น้อยที่สุด ให้คะแนนเป็น 5/4/3/2/1 นำเสนอในตาราง 4.10 – 4.11 ดังนี้

4.3.1 การจัดการกับปัญหาขยะ

ตาราง 4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการกับปัญหาขยะมูลฝอย

การจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการจัดการ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับการจัดการ
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
1. เทศบาลมีภาชนะรองรับที่เพียงพอต่อความต้องการ	8 (2.3)	57 (16.3)	174 (49.7)	87 (24.9)	24 (6.9)	2.82	.86	ปานกลาง
2. มีการจัดแยกประเภทของขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง	8 (2.3)	52 (14.9)	183 (52.3)	79 (22.6)	28 (8.0)	2.80	.86	ปานกลาง

ตาราง 4.10 (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการจัดการ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ จัดการ
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
3. มีการนำขยะใช้แล้ว เช่น กระดาษ ขวด พลาสติก กระป๋อง ฯลฯ กลับมาใช้ใหม่	34 (9.7)	59 (16.9)	157 (44.9)	80 (22.9)	20 (5.7)	3.02	1.00	ปาน กลาง
4. เทศบาลมีรถบรรทุกขยะที่มีบรรจุขยะมูลฝอยมิดชิด	24 (6.9)	82 (23.4)	170 (48.6)	56 (16.0)	18 (5.1)	3.10	.93	ปาน กลาง
5. มีการจัดการและการกำจัดขยะมูลฝอยถูกสุขลักษณะ	21 (6.0)	68 (19.4)	190 (54.3)	54 (15.4)	17 (4.9)	3.06	.88	ปาน กลาง
6. มีการแปรสภาพขยะมูลฝอย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ	33 (9.4)	46 (13.1)	200 (57.1)	47 (13.4)	24 (6.9)	3.04	.95	ปาน กลาง
7. มีการรณรงค์ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอย	20 (5.7)	113 (32.3)	141 (40.3)	42 (12.0)	34 (9.7)	3.12	1.02	ปาน กลาง
8. ให้มีการระเว่นการเผาขยะมูลฝอยในชุมชน	25 (7.1)	107 (30.6)	131 (37.4)	56 (16.0)	31 (8.9)	3.11	1.04	ปาน กลาง
9. ออกกฏระเบียบลงโทษผู้ก่อให้เกิตปัญหาขยะมูลฝอย	17 (4.9)	93 (26.6)	158 (45.1)	42 (12.0)	40 (11.4)	3.01	1.01	ปาน กลาง
10. มีการรับซื้อขยะรีไซเคิลจากชุมชน	26 (7.4)	82 (23.4)	147 (42.0)	59 (16.9)	36 (10.3)	3.00	1.05	ปาน กลาง

ตาราง 4.10 (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการจัดการ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ จัดการ
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
รวม						3.01	.62	ปาน กลาง

จากตาราง 4.10 พบว่า การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน ด้านการจัดการกับปัญหาขยะ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า มีการจัดการปัญหาขยะในชุมชนอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น เรียงตามลำดับได้นี้ เทศบาลตำบลอุโมงค์หน่วยงานรัฐในพื้นที่ได้ดำเนินการมีการรณรงค์ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอย ให้มีการละเว้นการเผาขยะมูลฝอยในชุมชน เทศบาลมีรถบรรทุกขยะที่มีบรรจุขยะมูลฝอยมิดชิด มีการจัดการและการกำจัดขยะมูลฝอยถูกสุขลักษณะ มีการแปรสภาพขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ มีการนำขยะใช้แล้ว เช่น กระดาษ ขวด พลาสติก กระป๋อง ฯลฯ กลับมาใช้ใหม่ ออกกฎระเบียบลงโทษผู้ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย มีการรับซื้อขยะรีไซเคิลจากชุมชน เทศบาลมีภาชนะรองรับที่เพียงพอต่อความต้องการ และมีการจัดแยกประเภทของขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง

4.3.2 การจัดการกับปัญหาการจัดการภูมิทัศน์

ตาราง 4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการกับปัญหาการจัดการภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาล

การจัดการภูมิทัศน์	ระดับการจัดการ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ จัดการ
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
1. การสร้างสวนสาธารณะ ในชุมชน	15 (4.3)	79 (22.6)	164 (46.9)	61 (17.4)	31 (8.9)	2.96	.96	ปาน กลาง

ตาราง 4.11 (ต่อ)

การจัดภูมิทัศน์	ระดับการจัดการ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ จัดการ
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
2. การตรวจสอบอาคาร สถานที่ และโบราณสถาน ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ เหมาะสม	8 (2.3)	69 (19.7)	186 (53.1)	63 (18.0)	24 (6.9)	2.92	.85	ปาน กลาง
3. รณรงค์ให้ประชาชนมี ส่วนร่วม และแสดงความ คิดเห็นในการปรับปรุงภูมิทัศน์ เมือง	19 (5.4)	124 (35.4)	141 (40.3)	38 (10.9)	28 (8.0)	3.19	.98	ปาน กลาง
4. ตรวจสอบการรुक้า และ ใช้พื้นที่สาธารณะให้เป็น ประโยชน์	10 (2.9)	81 (23.1)	171 (48.9)	60 (17.1)	28 (8.0)	2.95	.91	ปาน กลาง
5. มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ตาม ข้างถนนอย่างเหมาะสม	29 (8.3)	95 (27.1)	154 (44.0)	47 (13.4)	25 (7.1)	3.16	1.00	ปาน กลาง
6. ออกระเบียบขบลงโทษผู้ ก่อให้เกิดปัญหาภูมิทัศน์ ในชุมชน	10 (2.9)	107 (30.6)	132 (37.7)	69 (19.7)	32 (9.1)	2.98	.99	ปาน กลาง
7. ขออนุญาตในการ ดำเนินการสร้างอาคาร สถานที่ต่างๆ	25 (7.1)	73 (20.9)	170 (48.6)	64 (18.3)	18 (5.1)	3.06	.93	ปาน กลาง
8. มีการเพิ่มสถานบริการ ประชาชน เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล และสถานที่ ของรัฐ	32 (9.1)	52 (14.9)	155 (44.3)	89 (25.4)	22 (6.3)	2.95	1.01	ปาน กลาง

ตาราง 4.11 (ต่อ)

การจัดภูมิทัศน์	ระดับการจัดการ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ จัดการ
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)			
9. มีสถานที่ที่ทิ้งและจัดเก็บ ขยะ ของชุมชน อย่าง เหมาะสม	17 (4.9)	59 (16.9)	128 (36.6)	97 (27.7)	49 (14.0)	2.70	1.05	ปาน กลาง
10. มีการวางผังเมือง เพื่อ การปรับปรุงและพัฒนาทั้ง ในปัจจุบันและอนาคต	17 (4.9)	84 (24.0)	154 (44.0)	54 (15.4)	41 (11.7)	2.94	1.02	ปาน กลาง
รวม						2.98	.72	ปาน กลาง

จากตาราง 4.11 พบว่า การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน ด้านการจัดการ
กับปัญหาการจัดภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
2.98 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า มีการจัดภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง
ทุกประเด็น เรียงตามลำดับได้นี้ มีการรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นในการ
ปรับภูมิทัศน์เมือง มีการปรับภูมิทัศน์ตามข้างถนนอย่างเหมาะสม ขออนุญาตในการดำเนินการสร้าง
อาคารสถานที่ต่าง ๆ ออกระเบียบลงโทษผู้ก่อให้เกิดปัญหาภูมิทัศน์ในชุมชน การสร้างสวนสาธารณะ
ในชุมชน ตรวจสอบการรुक้า และใช้พื้นที่สาธารณะให้เป็นประโยชน์ และมีการเพิ่มสถานบริการ
ประชาชน เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล และสถานที่ของรัฐ มีการวางผังเมือง เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา
ทั้งในปัจจุบันและอนาคต การตรวจสอบอาคาร สถานที่ และโบราณสถานต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่
เหมาะสม และมีสถานที่ทิ้งและจัดเก็บขยะของชุมชนอย่างเหมาะสม

4.4 ข้อมูลด้านความตระหนักและจิตสำนึกในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชน

ข้อมูลด้านความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องขยะมูลฝอย และความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องการจัดภูมิทัศน์เมือง เป็นคำถามปลายเปิดให้เลือกตอบ และกำหนดข้อคำถามเป็นเชิงบวก และเชิงลบ โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ข้อคำถามเชิงบวก เห็นด้วย ให้ 1 คะแนน ไม่เห็นด้วย ให้ 0 คะแนน และข้อคำถามเชิงลบ ตอบเห็นด้วย ให้ 0 คะแนน และไม่เห็นด้วย ให้ 1 คะแนน นำเสนอดังตาราง 4.12 – 4.13 ดังนี้

4.4.1 ความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องขยะมูลฝอย

ตาราง 4.12 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการจัดการขยะ

ความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องขยะมูลฝอย	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)
1. ขยะที่มาจากชุมชนมักนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้	177 (50.6)	173 (49.4)
2. ปัญหาขยะส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต	332 (94.9)	18 (5.1)
3. การสัมผัสกับขยะทำให้เกิดการเจ็บป่วย	286 (81.7)	64 (18.3)
4. กฎหมายเกี่ยวกับขยะมีบทลงโทษเบาเกินไปส่งผลให้ประชาชนไม่สนใจลดปริมาณขยะ	317 (90.6)	33 (9.4)
5. การใช้กล่องโฟมง่ายและต่อการบรรจุน้ำดื่ม	203 (58.0)	147 (42.0)
6. สาเหตุของปัญหาขยะมาจากนิสัยส่วนบุคคล	323 (92.3)	27 (7.7)
7. ปัญหาขยะเกิดจากการจัดการขยะไม่ดีพอ	326 (93.1)	24 (6.9)
8. ปัญหาปริมาณขยะเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายควรร่วมมือแก้ไขปัญหาโดยเร็ว	342 (97.7)	8 (2.3)

ตาราง 4.12 (ต่อ)

ความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องขยะมูลฝอย	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)
9. ปัญหาขยะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	350 (100.0)	-
10. ขยะที่มาจากครัวเรือนมักนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้	221 (63.1)	129 (36.9)
11. ขยะเป็นของไร้ค่าไม่จำเป็นต้องนำกลับมาใช้ใหม่	74 (21.9)	276 (78.9)
12. ควรกฎหมายสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการขยะ	329 (94.0)	21 (6.0)
13. ความรุนแรงของปัญหาขยะอาจทำให้ประชาชนเสียชีวิตได้	253 (72.3)	97 (27.7)
14. ขยะที่มาจากย่านพาณิชย์มักนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้	198 (56.6)	152 (43.4)
15. ขยะที่มาจากอุตสาหกรรมมักนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้	210 (60.0)	140 (40.0)
รวม	274 (78.3)	76 (21.7)

จากตาราง 4.12 พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.3 เห็นด้วยกับการจัดการขยะมูลฝอย เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นที่ประชาชนเห็นด้วยสูง อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาขยะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ ปัญหาปริมาณขยะเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายควรร่วมมือแก้ไขปัญหาโดยเร็ว ปัญหาขยะส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ควรกฎหมายสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการขยะ สาเหตุของปัญหาขยะมาจากนิสัยส่วนบุคคล ปัญหาขยะเกิดจากการจัดการขยะไม่ดีพอ กฎหมายเกี่ยวกับขยะมีบทลงโทษเบาเกินไปส่งผลให้ประชาชนไม่สนใจลดปริมาณขยะ การสัมผัสกับขยะทำให้เกิดการเจ็บป่วย ความรุนแรงของปัญหาขยะอาจทำให้ประชาชนเสียชีวิตได้

ประชาชนเห็นด้วยในระดับปานกลางเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อันดับแรกได้แก่ ขยะที่มาจากครัวเรือนมักนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ การใช้กล่องโฟมง่ายและต่อการบรรจุอาหาร ขยะที่มาจากย่านพาณิชย์มักนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ ขยะที่มาจากอุตสาหกรรมมักนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ ขยะที่มาจากชุมชนมักนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้

ขณะเดียวกันประชาชนไม่เห็นด้วยว่าขยะเป็นของไร้ค่าไม่จำเป็นต้องนำกลับมาใช้ใหม่

4.4.2 ความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องการจัดการภูมิทัศน์เมือง

ตาราง 4.13 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการจัดการภูมิทัศน์

ความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องการจัดการภูมิทัศน์	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)
1. ปัญหาภูมิทัศน์เป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายควรร่วมมือแก้ไขปัญหา	346 (98.9)	4 (1.1)
2. ปัญหาภูมิทัศน์ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมชุมชน	324 (92.6)	26 (7.4)
3. ควรมีกฎหมายสนับสนุนเกี่ยวกับการปรับภูมิทัศน์	332 (94.9)	18 (5.1)
4. พื้นที่สีเขียว เช่น สวนสาธารณะมีความสำคัญต่อประชาชนในชุมชน	331 (94.6)	19 (5.4)
5. วัดและโบราณสถานมีคุณค่าทางวัฒนธรรมต่อชุมชน	346 (98.9)	4 (1.1)
6. ความรุนแรงของปัญหาภูมิทัศน์เมืองอาจส่งผลกระทบต่อส่วนรวม	325 (92.9)	25 (7.1)
7. ความไม่เป็นระเบียบของถนนอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุแก่ประชาชนได้	336 (96.0)	14 (4.0)
8. พื้นที่สามารเป็นสมบัติของทุกคนในชุมชน	340 (97.1)	10 (2.9)
9. ประชาชนในชุมชนสามารถเดินทางไปรับบริการต่าง ๆ จากเทศบาล เช่น โรงเรียน สถานพยาบาลได้โดยสะดวก	331 (94.6)	19 (5.4)

ตาราง 4.13 (ต่อ)

ความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องการจัดการภูมิทัศน์	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)
10. สาเหตุของปัญหาภูมิทัศน์มาจากการหาผลประโยชน์ส่วนตัว	282 (80.6)	68 (19.4)
11. เทศบาลควรมีการกำหนดระเบียบการตัดป่าโฆษณาในเขตเมือง	340 (97.1)	10 (2.9)
12. มีการจัดสถานที่ตั้งหาบเร่แผงลอยในเขตพื้นที่ที่เหมาะสมที่	298 (85.1)	52 (14.9)
13. การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณบ้าน อาคารสถานที่ เป็นสิ่งที่สามารถทำได้	337 (96.3)	13 (3.7)
14. การวางผังเมืองเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อชุมชน	345 (98.6)	5 (1.4)
15. ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองให้หน้าอยู่	349 (99.7)	1 (0.3)
รวม	331 (94.6)	19 (5.4)

จากตาราง 4.13 พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักและจิตสำนึกในเรื่องการจัดการภูมิทัศน์เมือง ร้อยละ 94.6 เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นที่ประชาชนเห็นด้วยสูง อันดับแรกได้แก่ ทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองให้หน้าอยู่ รองลงมาคือ ปัญหาภูมิทัศน์เป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายควรร่วมมือแก้ไขปัญหา วัดและโบราณสถานมีคุณค่าทางวัฒนธรรมต่อชุมชน การวางผังเมืองเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อชุมชน พื้นที่สามารถเป็นสมบัติของทุกคนในชุมชน เทศบาลควรมีการกำหนดระเบียบการตัดป่าโฆษณาในเขตเมือง การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณบ้าน อาคารสถานที่ เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ ความไม่เป็นระเบียบของถนนอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุแก่ประชาชนได้ ควรมีกฎหมายสนับสนุนเกี่ยวกับการปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่สีเขียว เช่น สวนสาธารณะมีความสำคัญต่อประชาชนในชุมชน ประชาชนในชุมชนสามารถเดินทางไปรับบริการต่าง ๆ จาก

เทศบาล เช่น โรงเรียน สถานพยาบาล ได้โดยสะดวก ความรุนแรงของปัญหาภูมิทัศน์เมืองอาจส่งผลกระทบต่อส่วนรวม

นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าปัญหาภูมิทัศน์ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมชุมชน มีการจัดสถานที่ตั้งหาบเร่แผงลอยในเขตพื้นที่ที่เหมาะสมที่ และสาเหตุของปัญหาภูมิทัศน์มาจากการหาผลประโยชน์ส่วนตัว

4.5 แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะในการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอุโมงค์ได้เสนอแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะในการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชน ดังนี้

4.5.1 ข้อเสนอแนะในการจัดการปัญหาขยะในชุมชน

1. ควรมีการจัดตั้งศูนย์รับซื้อขยะในชุมชน (1 ตำบล 1 ศูนย์)
2. ควรมีโครงการรณรงค์การแยกทิ้งขยะโดยผู้ทิ้งขยะ วิธีนี้แม้จะยากในตอนต้นต้องการความร่วมมือหลายฝ่าย ใช้ระยะเวลา แต่จะเป็นวิธีที่ดีที่สุด ที่จะช่วยลดต้นทุนการกำจัดขยะ จะช่วยลดปริมาณขยะ ลดการใช้วัตถุดิบใหม่ในการผลิต สร้างรายได้เสริม และลดขนาดพื้นที่บ่อฝังกลบ
3. ควรมีการส่งเสริมการทำน้ำหมักชีวภาพหรือปุ๋ยหมักใช้เองในครัวเรือน
4. ควรจัดให้มีถังขยะอินทรีย์โดยเฉพาะ เพื่อสามารถนำมาจัดทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
5. ส่งเสริมการลดการใช้ถุงพลาสติกในครัวเรือน โดยการลดการใช้ถุงพลาสติก เช่น การนำตะกร้าหรือถุงไปจ่ายตลาด
6. ควรมีโครงการชุมชนสัมพันธ์ โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่ให้ความรู้แก่ประชาชน และสำรวจสภาพการจัดการขยะของชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้สอบถามหรือขอคำชี้แนะในการจัดการขยะในชุมชนได้
7. ทางเทศบาลควรจัดให้มีที่รองรับให้เพียงพอต่อปริมาณขยะในชุมชนแต่ละวัน
8. ทางเทศบาลควรจัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ การนำขยะกลับมาใช้ใหม่อย่างต่อเนื่อง
9. ควรมีการจัดทำข้อกำหนดและเกณฑ์ระเบียบแบบแผนการปฏิบัติในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่การจัดเก็บ คัด การขนส่ง การแยก และการกำจัด เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมตรงกันชุมชน

4.5.2 ข้อเสนอแนะในการจัดการปัญหาการจัดภูมิทัศน์ในชุมชน

1. เทศบาลควรเอาใจริงเอาจังกับผู้ประกอบ ร้านค้าที่จัดตั้งแผ่นป้ายโฆษณาขนาดใหญ่บดบังทัศนียภาพของชุมชน
2. เทศบาลไม่ควรปล่อยให้มีการจัดสร้างตึกสูงในเขตชุมชน
3. การสร้างบ้านเรือนของประชาชนในชุมชนทางเทศบาลควรเข้ามาควบคุมดูแล ให้ลักษณะบ้านมีความสอดคล้องกับลักษณะทางวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ในชุมชน
4. ก่อนการปรับภูมิทัศน์ในสถานที่ต่าง ๆ ของชุมชนควรมีการชี้แจง และแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ทราบทุกครั้ง เพื่อร่วมกันจัดการ และหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการภูมิทัศน์ในชุมชน อีกทั้งสอดคล้องกับสภาพของชุมชน วัฒนธรรม และประเพณีของชุมชน
5. เขตโบราณสถาน วัด ไม่ควรให้มีการสร้างแหล่งบริการ อาทิ สถานบันเทิง ร้านอาหาร ปั้มน้ำมัน เป็นต้น
6. ควรมีการกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์โบราณสถานที่ชัดเจน